

ქართული ორნამენტი II

ქართული ორნამენტი

GEORGIAN
ORNAMENT

II

მარინა თევზაია

**წიგნი დაიმუშავდა
სრულიად სკარტეველოს კათოლიკოს პატრიარქის ილია II ლოცვა-კურთხევით**

ზოგჯო ბაზობების გასაღა

ჩანახაზები

რენე შმერლინი, ალექსანდრე ქავჩავაძე, ნინო ბრაილაშვილი, ნინო თევზაია

ფოტო

ირაკლი გამამაძე, სანდრო გოგიაშვილი

საარქიტო ვაჭალა

საარქიტო ვაჭალა ეროვნული მუზეუმი - ვალენ ალიანავაშვილის სახ. ხელოვანობის მუზეუმი, სიმონ გაბაშვილის სახ. ამანიაშვილის მუზეუმი, მეცნარების ეროვნული მუზეუმი,

სამხედრო (მუზეუმი) იურიელის მუზეუმი მუზეუმი;

მიმოხილვის სამსახურის მუზეუმი ფინანსურის დაორგანიზაციას,

კულტურული და სპორტული მუზეუმის მუზეუმი სამსახურის მაყოფილება

გადღვენას უზრუნველყოფის მუზეუმი

მომ მოსიადების, იუსტიციისას, მარათ ჩეჩედიას, ნინო ჭიჭირიძის,

მალინა ეფრემიას, შორენ ოშირიშვილის, ნინო ჯიშკარიას, ნინო ბერიძეს მუზეუმის

**The book was published
with the blessing of Catholicos-Patriarch of all Georgia Ilia II**

MATERIALS USED IN THE BOOK

DRAWINGS OF

RENE SHMERLING, ALEXANDR KRAVCHENKO, NINO BRAILASHVILI, MARINA TEVZAI

PHOTO BY

IRAKLI KATAMADZE, SANDRO GOGIASHVILI

ARCHIVE MATERIALS FROM

GEORGIAN NATIONAL MUSEUM – SHALVA AMIRANASHVILI STATE MUSEUM OF FINE ARTS OF GEORGIA,
SIMON JANASHIA MUSEUM OF GEORGIA, GEORGIAN NATIONAL CENTER OF MANUSCRIPTS,
SVANETI (MESTIA) HISTORICAL – ETHNOGRAPHICAL MUSEUM;
THE LABORATORY FOR ART MONUMENTS PHOTOGRAPHY OF THE GIORGI CHUBINASHVILI RESEARCH CENTER,
INFORMATIONAL SYSTEMS OFFICE OF CULTURAL HERITAGE DEPARTMENT

I WOULD LIKE TO EXPRESS MY SINCERE THANKS TO

GOGI GOGIASHVILI, YUZA KHUSKIVADZE, TAMAR KHUNDADZE, NINO CHICHINADZE,
MALVINA EFREMOVA, SHORENA OTIKHOZORIA, NINO JISHKARIANI, NINO NIKOLAISHVILI

თბილისი 2009 TBILISI

ISBN 978 - 9941 - 0 - 1750 - 6

ISBN 978 - 9941 - 0 - 1751 - 3

ქართული ორნამენტი Ⅱ

GEORGIAN
ORNAMENT Marina Tevzai

ГРУЗИНСКИЙ
ОРНАМЕНТ Марина Тевзая

ქართული
ორნამენტი
STONE CARVING
ОРНАМЕНТ НА КАМНЕ

4-41

42-49

ოძრომხადლობა
GOLDSMITH CRAFT
ЧЕКАННОЕ ИСКУССТВО

50-61

ხელნაწერები
MANUSCRIPTS
РУКОПИСИ

62-69

ქართული
ორნამენტი
WOOD CARVING
РЕЗЬБА ПО ДРЕВЕНИ

70-80

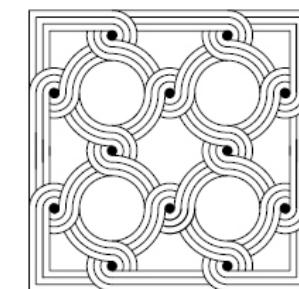
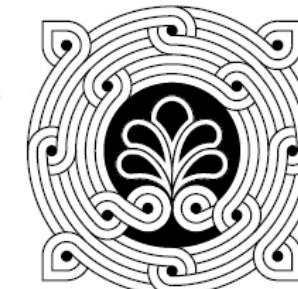
ქადლის
ორნამენტილური
მხატვრობა
ORNAMENTAL WALL-PAINTING
НАСТЕННАЯ РОСПИСЬ

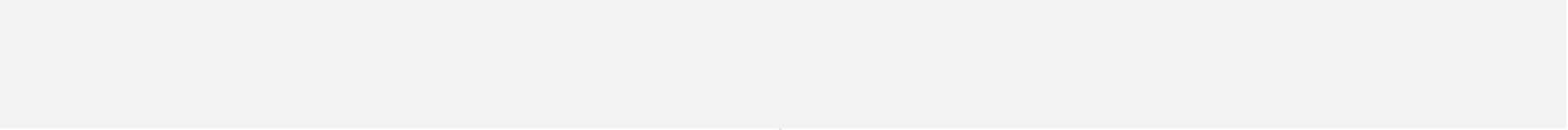

ქვეშ ქვეთილი ორნამენტი

STONE CARVING
OPHAMENT NA KAMNE

ქასპის ღმისმაძებული
შეკუთხმის ფრესკა,
ემილიონის მიმდევის ტაძარი,
ფოსტეთი, XIII საუკუნე
Detail of facade ornamental
decoration, the Virgin Church,
Ptaketi, 13th cent.
Деталь орнаментального
украшения фасада,
храм Богоматери,
Птакети, XIII в.

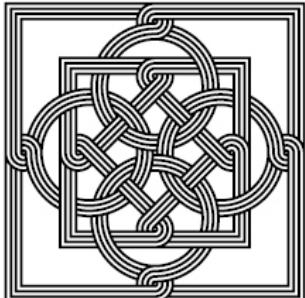

ფასადის ორნამენტული
ბეტონური დეტალი,
ქართული ტაძარი,
უცხენის, XII საუკ.

*Detail of facade ornamental
decoration, St. Nikoloz Church,
Kutaisi, XII cent.*

Деталь орнаментального
украшения фасада храма
Св. Николая,
Кинешма, XII в.

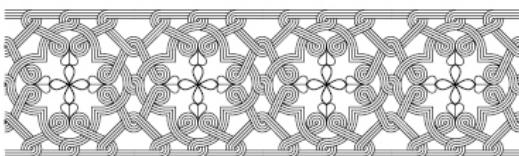

3385. ქოთის წევას ტექსტი
STONE ENGRAVING
ОФНАМЕНТИ НА КАМІ

ფასადის ორნამენტული
ბეტონური ფრაგმენტი,
უცხენის, 1213 - 1222 წწ.
*Fragment of facade ornamental
decoration, Tkigrasheni,
1213 - 1222 yrs.*

Фрагмент орнаментального
украшения фасада, Цугугашени,
1213 - 1222 гг.

ფასადის ორნამენტული
ბეტონური ფრაგმენტი,
მრავალდალი (რაჭა),
X-XI საუკ.

*Detail of facade ornamental
decoration, Mrvvaldali (Racha),
10-11th cent.*

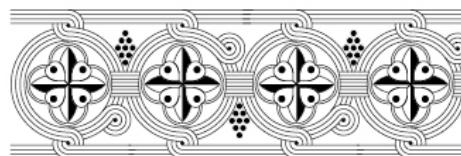
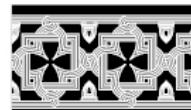
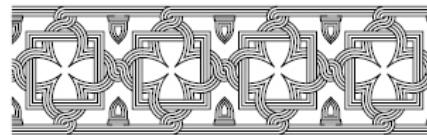
Деталь орнаментального убранства
фасада, Мравалдали (Рача),
X-XI вв.

ფასადის ორნამენტული
ბეტონური ფრაგმენტი,
ნიკორწინი, 1014-1027 წწ.

*Fragment of facade ornamental
decoration, Nikortsiminda,
1014-1027 yrs.*

Фрагмент орнаментального
украшения фасада, Никорцинида,
1014 - 1027 гг.

3386. ქოთის წევას ტექსტი
STONE ENGRAVING
ОФНАМЕНТИ НА КАМІ

ფასადის ორნამენტული
ქვეკერძოს გეგენა.
ლარიონი, VI საუკუნე.
Detail of facade ornamental
decoration. Lariuni, 6th cent.
Деталь орнаментального
украшения фасада, Улангори, VI в.

J3385 ქოთილი წერტილი
STONE ENGRAVING

ფასადის ორნამენტული
ქვეკერძოს გეგენა,
გამისი, XIII საუკუნე.
Detail of facade ornamental
decoration. Gamsi, 13th cent.
Деталь орнаментального
украшения фасада, Дманиси, XIII в.

ფასადის ორნამენტული
ქვეკერძოს გეგენა, ახტალა,
XIII საუკუნე.
Detail of facade ornamental
decoration. facade, Akhtala, 13th cent.
Деталь орнаментального
украшения фасада, Ахтала, XIII в.

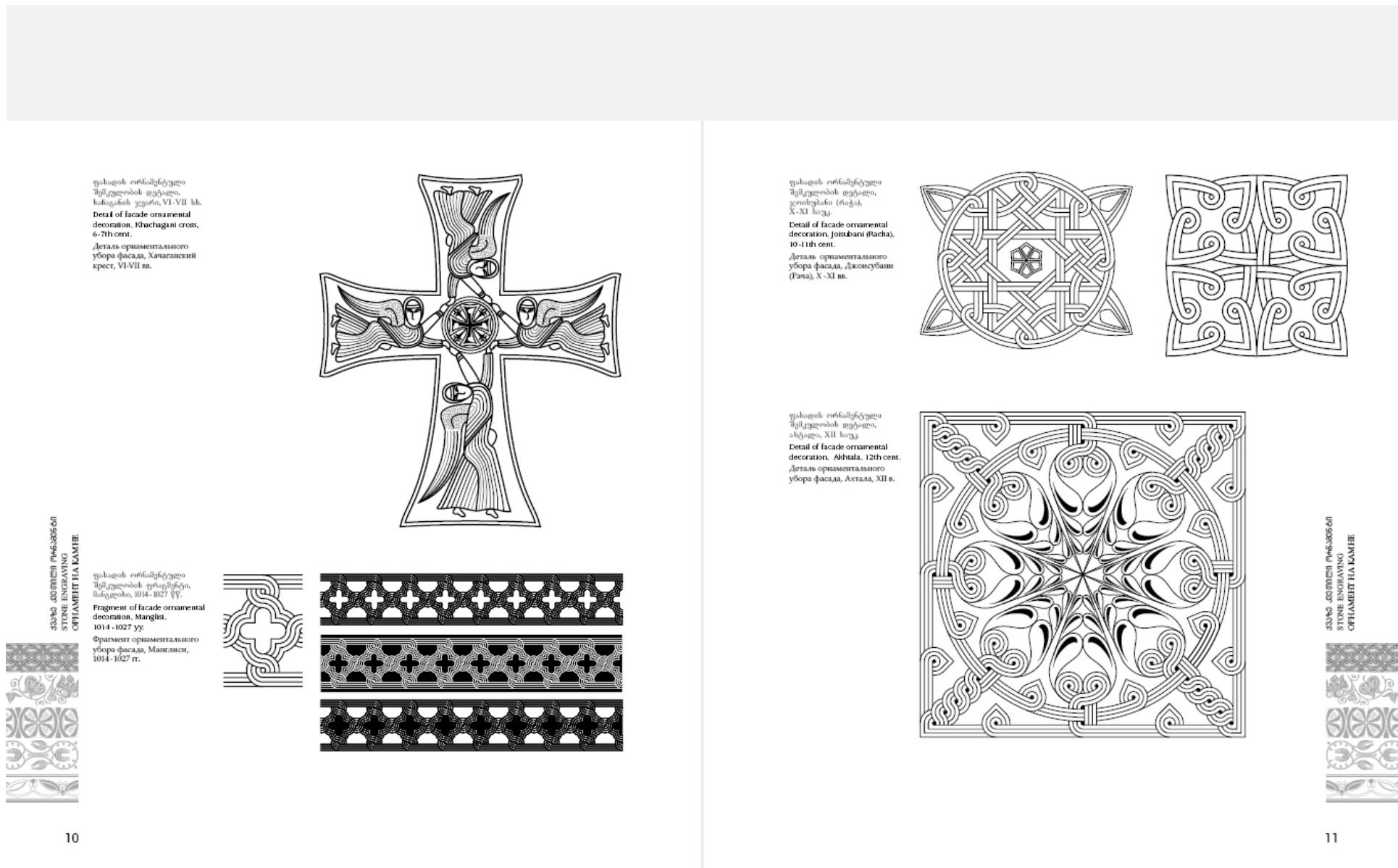
ფასადის ორნამენტული
ქვეკერძოს გეგენა,
მანგლისი, 1014-1027 წწ.
Fragment of facade ornamental
decoration. Manglisi,
1014-1027 y.u.
Фрагмент орнаментального
украшения фасада, Манглиси,
1014-1027 гг.

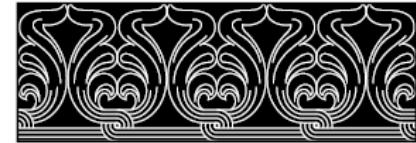
J3386 ქოთილი წერტილი
STONE ENGRAVING

ორნამენტი ქამის

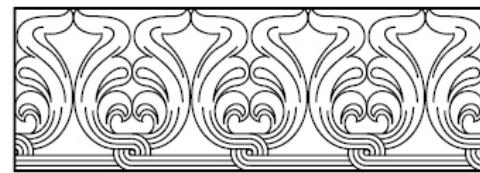

ფასადის ორნამენტული
ნიშვნების ფრაგმენტი.
იშხანი, X-XI საუკუნეები.

Fragment of facade ornamental
decoration. Ishkhani, 10-11 cent.
Фрагмент орнаментального
украшения фасада, Ишхани,
X-XI вв.

ფასადის ორნამენტული
ნიშვნების ფრაგმენტი.
ბოლნისი, 478 - 493 წწ.

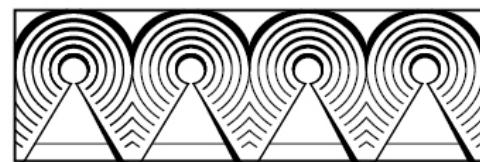
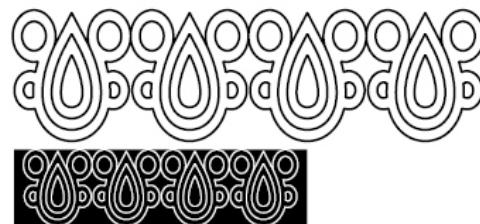
Fragment of facade ornamental
decoration. Bolnisi,
478 - 493 წწ.
Фрагмент орнаментального
украшения фасада, Болниси,
478 - 493 гг.

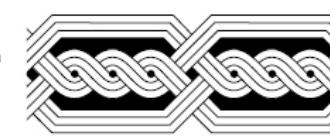
J3385. STONE ENGRAVING
OF ORNAMENT ON STONE

12

ფასადის ორნამენტული
ნიშვნების ფრაგმენტი.
რინსკა, XI საუკუნე.

Fragment of facade ornamental
decoration. Rynska, XI cent.
Фрагмент орнаментального
украшения фасада, Ринска, XI в.

J3386. STONE ENGRAVING
OF ORNAMENT ON STONE

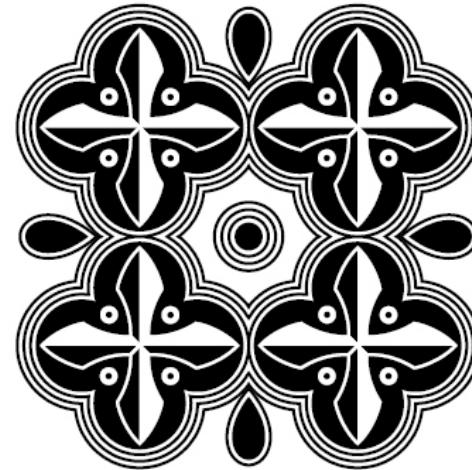
13

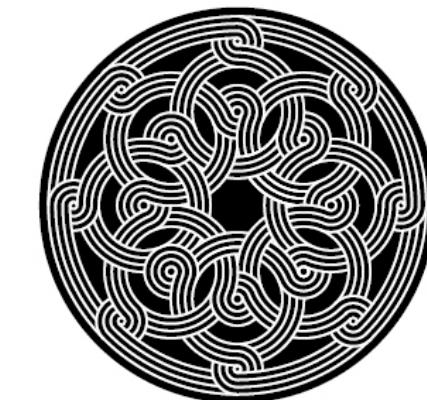
ფასადის ორნამენტული
ქვერცხლის ფერი.
ილოთა, XII ს.
Detail of facade ornamental
decoration. Ilotoba, 11th cent.
Деталь орнаментального
украшения фасада, Илортба, XI в.

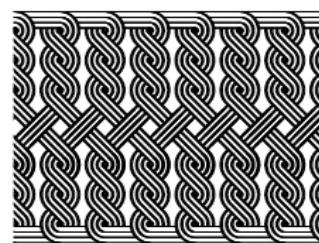
ფასადის ორნამენტული
ქვერცხლის ფერი.
სამთავრო, XI საუკ.
Detail of facade ornamental
decoration. Samtavro, XI cent.
Деталь орнаментального
украшения фасада, Самтавро, XI в.

J3385. ქორთული წარწერები
STONE ENGRAVING
OPHAMENTI HA CAMPITE

ფასადის ორნამენტული
ქვერცხლის ფერი.
ქვათევი, XII-XIII საუკ.
Fragment of facade ornamental
decoration. Kvatevi, 12-13th cent.
Фрагмент орнаментального
украшения фасада, Квадхеви,
XII-XIII вв.

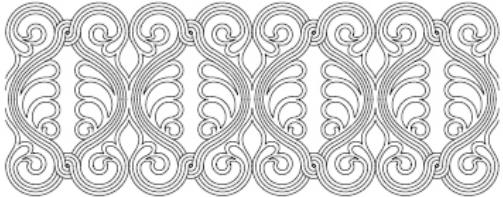

J3386. ქორთული წარწერები
STONE ENGRAVING
OPHAMENTI HA CAMPITE

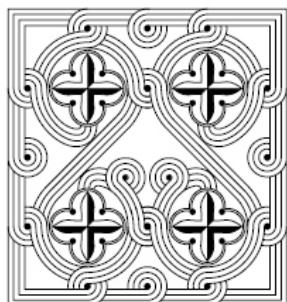
ფასადის ორნამენტული
ბეტონური ფრაგმენტი.
ნიკორწმინდა,
1014-1027 წწ.
*Fragment of facade ornamental
decoration, Nikortsminda,
1014-1027 წწ.*

ფრაგმენტ ორნამენტალი
უბრავისა, ნიკორწმინდა,
1014-1027 წწ.

ფასადის ორნამენტული
ბეტონური ფრაგმენტი.
ზემო კრიხი,
X-XI საუკუნეები.
*Detail of facade ornamental
decoration, Zemo Krikhi,
10-11th cent.*

დეტალი ორნამენტალი
უბრავისა, ზემო კრიხი,
X-XI საუკ.

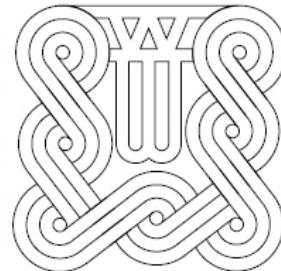
33363 STONE ENGRAVING
OFFHAMENTTA KAMITE

16

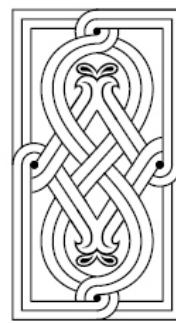
ფასადის ორნამენტული
ბეტონური ნივთიერება
(ჩიტაური), X-XI საუკუნეები.
*Detail of ornamental
decoration, village Chitauri
(Khacharayani), 10-11th cent.*

დეტალი ორნამენტალი
უბრავისა, სело ჭითაური
(ხარაუანი), X-XI საუ.

ფასადის ორნამენტული
ბეტონური ნივთიერება
XII საუკუნის, მაღალიერი
*Detail of facade ornamental
decoration, Lurji Monastery,
Tbilisi, end of 12th cent.*

დეტალი ორნამენტალი
უბრავისა, ლურჯი მონასტერი,
თბილისი, კონებ XII ს.

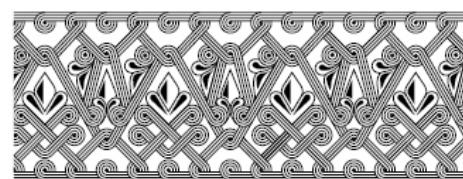

33363 STONE ENGRAVING
OFFHAMENTTA KAMITE

ფასადის ორნამენტული
ბეტონური ფრაგმენტი.
საფარი, XIII საუკუნე.
*Fragment of facade ornamental
decoration, Sapara, 13th cent.*

ფრაგმენტ ორნამენტალი
უბრავისა, საფარა, XIII ს.

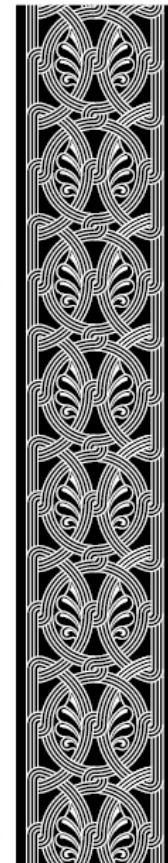

17

ფილისონის მონასტერის ფასადის ფრაგმენტი.
ილოვა, 1172 წ.

Fragment of facade ornamental decoration, Ilota, 1172 y.

Фрагмент орнаментального убранства фасада, Илорта, 1172 г.

J3385. ქოუჩის მონასტერი
STONE ENGRAVING
OF HAMETI TA KAMIE

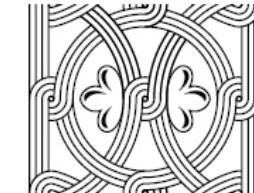

18

ფილისონის მონასტერის ფასადის ფრაგმენტი.
ილოვა, 1172 წ.

Fragment of facade ornamental decoration, Ilota, 1172 y.

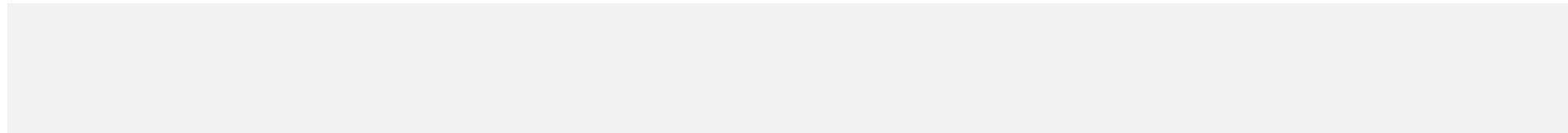
Фрагмент орнаментального убранства фасада, Илорта, 1172 г.

J3386. ქოუჩის მონასტერი
STONE ENGRAVING
OF HAMETI TA KAMIE

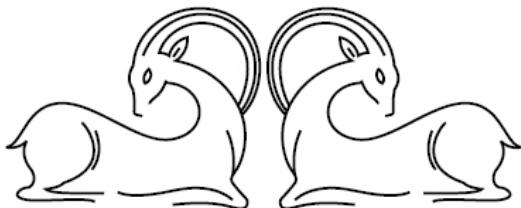

19

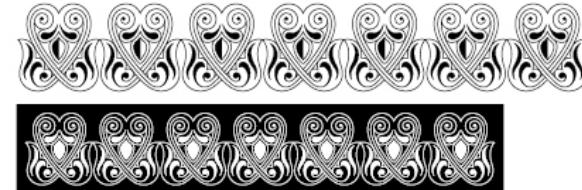

ფასადის ორნამენტული
ბეტონოვის დეტალი,
აკომენდაცია, VI-VII საუკ.
Detail of facade ornamental
decoration, Tetrtsikaro,
6-7th cent.

დეტალი ორნამენტული
უბრავისა, ტეტრიკარი,
VI - VII ს.

ფასადის ორნამენტული
ბეტონოვის ფრაგმენტი,
ვალე, X საუკ.
Fragment of facade ornamental
decoration, Vale, X c.

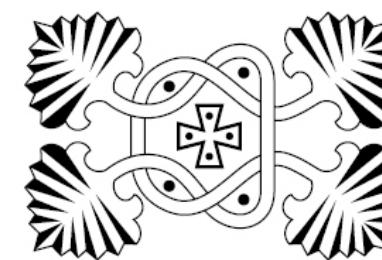

ფასადის ორნამენტული
ბეტონოვის დეტალი,
ნიკორიმიძა, 1014-1027 წწ.
Detail of facade ornamental
decoration, Nikorimida,
1014-1027 y.

დეტალი ორნამენტული
უბრავისა, ნიკორიმიძა,
1014-1027 წ.

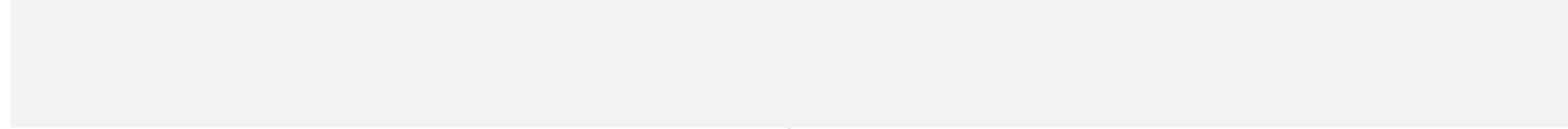

ფასადის ორნამენტული
ბეტონოვის დეტალი,
კუმურა, 964 წ.
Detail of facade ornamental
decoration, Kumuro, 964 y.
ფრაგმენტ ორნამენტული
უბრავისა, კუმურა, 964 წ.

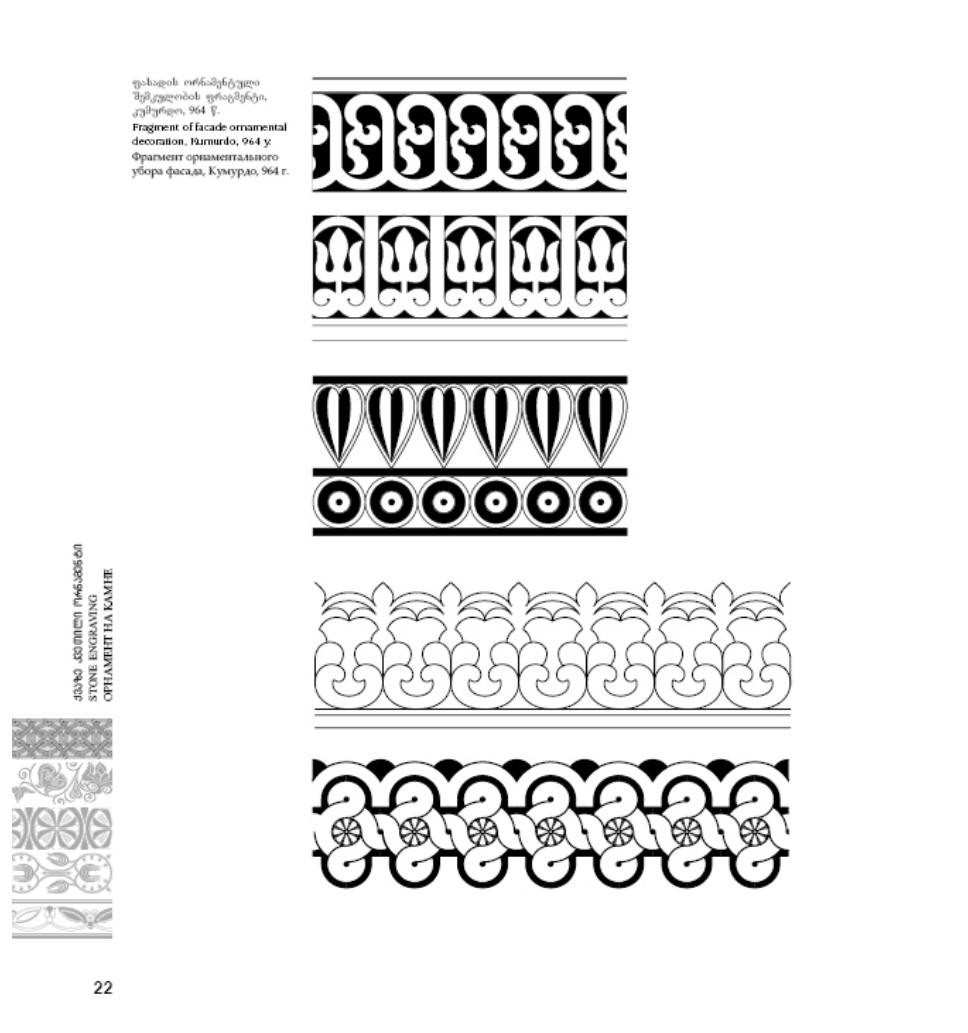

ფასადის ორნამენტული
ბეტონოვის დეტალი,
ბოლნის, 478 - 493 წწ.
Detail of facade ornamental
decoration, Bolnisi,
478 - 493 y.
დეტალი ორნამენტული
უბრავისა, Болниси,
478 - 493 гг.

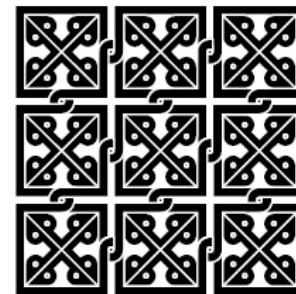
ფასადის ორნამენტული
ბეტონოვის ფრაგმენტი,
კუმურა, 964 წ.
Fragment of facade ornamental
decoration, Kumurao, 964 წ.
Фрагмент орнаментального
украшения фасада, Кумурда, 964 г.

J3380. ქუმურა 964 წ. 61
STONE ENGRAVING
OF KUMURAO

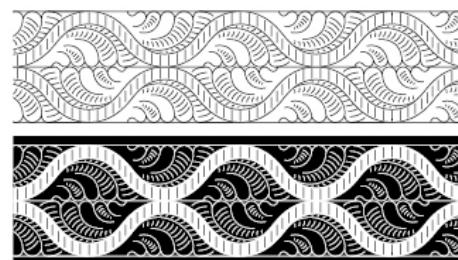
22

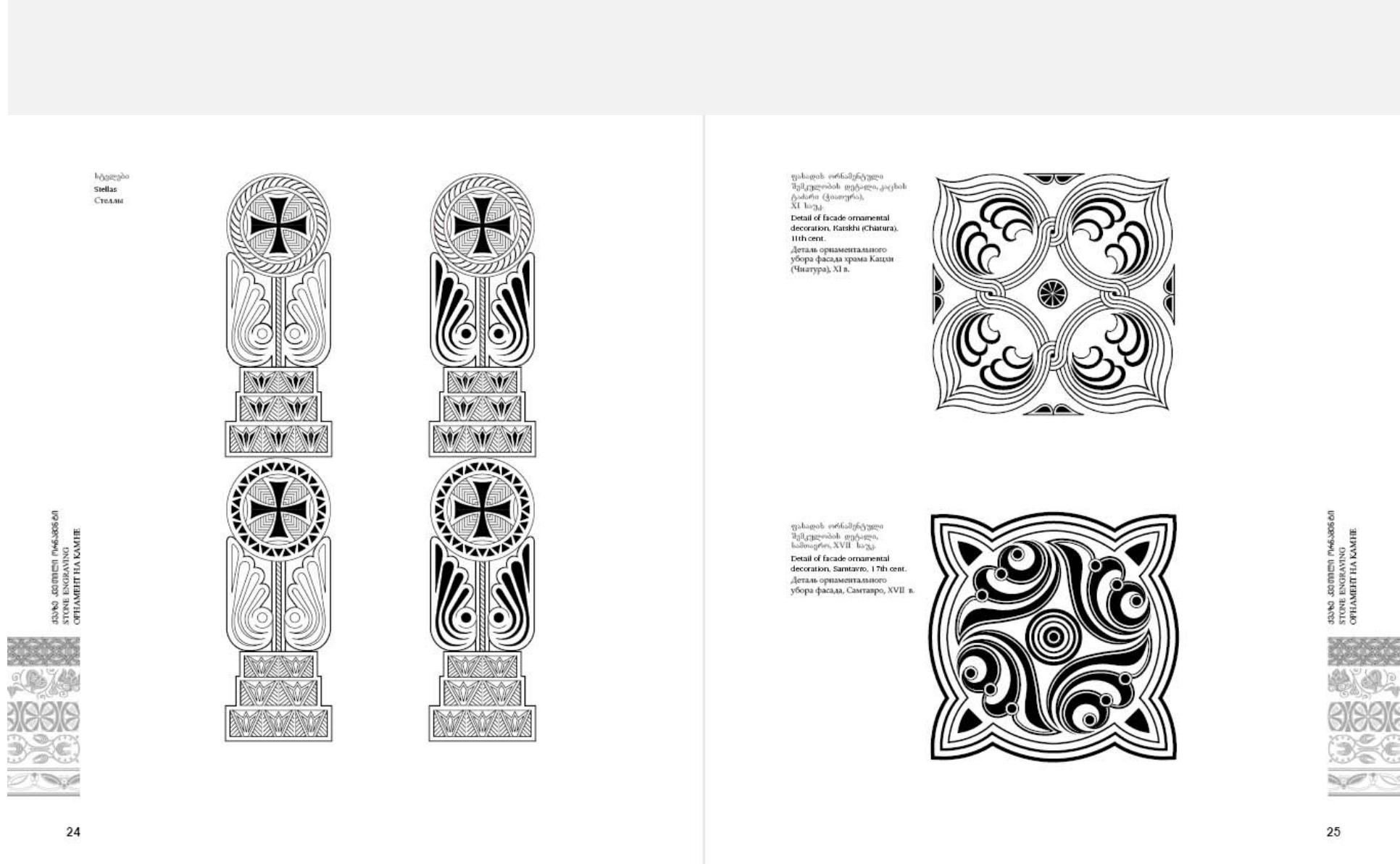
ფასადის ორნამენტული
ბეტონოვის ფრაგმენტი,
სალხინი, X საუკ.
Detail of facade ornamental
decoration, Salхino, 10th cent.
Деталь орнаментального
украшения фасада, Салхино, X в.

J3380. სალხინი 10-ე საუკ. 61
STONE ENGRAVING
OF SALХINO

23

ხატები
Stellas
Стелы

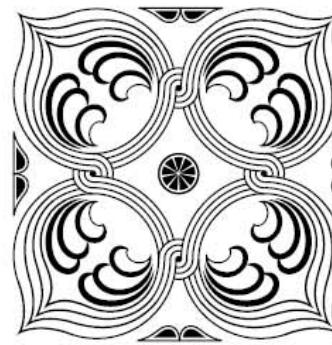
ქვედა ქვედი მოხატვის ტექნიკა
STONE ENGRAVING
ОФНАРМЕТИ НА КАМІНІ

24

ფრაგმენტ თანამდებოύრი
შესკვერის უძინველეს გერბის
გერბი (ჭავთება),
XI საუკუნე

Detail of facade ornamental
decoration, Kasliki (Chiatura),
11th cent.
Деталь орнаментального
украшения фасада храма Кацхи
(Чиатура), XI в.

ფრაგმენტ თანამდებოύრი
შესკვერის უძინველეს გერბი,
ხაზიობა, XVII საუკუნე

Detail of facade ornamental
decoration, Samtavro, 17th cent.
Деталь орнаментального
украшения фасада, Самтавро, XVII в.

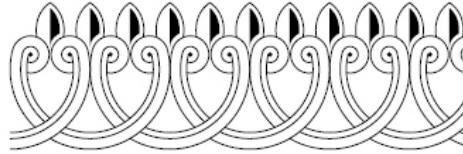

ქვედა ქვედი მოხატვის ტექნიკა
STONE ENGRAVING
ОФНАРМЕТИ НА КАМІНІ

25

ფასადის ორნამენტული
ნივრების ფრაგმენტი.
დაძ. X საუკუნე.
Fragment of facade ornamental
decoration. Bagrati Cathedral,
Kutaisi, 10th cent.

ფასადის ორნამენტული
ნივრების ფრაგმენტი.
ბაგრატი, ტყითა, ქუთაისი,
1009 წ.
Detail of facade ornamental
decoration. Bagrati Cathedral,
Kutaisi, 1009 წ.

J3363 ქორთული მწერალის
STONE ENGRAVING

ორნამენტის გამოსახული.
ბაგრატის ტყითა, ქუთაისი,
1009 წ.
Detal of facade ornamental
decoration, Bagrati Cathedral,
Kutaisi, 1009 წ.

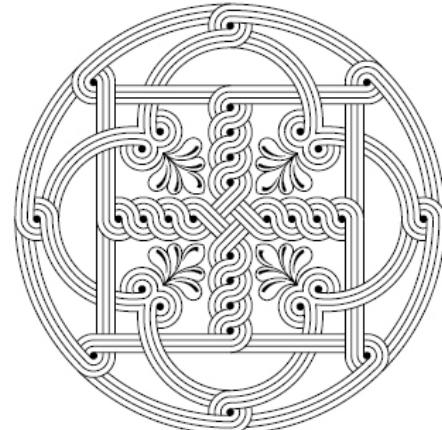

26

ფასადის ორნამენტული
ნივრების ფრაგმენტი.
ბაგრატი, ტყითა, ქუთაისი,
1009 წ.
Detail of facade ornamental
decoration, Bagrati Cathedral,
Kutaisi, 1009 წ.

ფასადის ორნამენტული
ნივრების ფრაგმენტი.
ახტალა, XIII საუკუნე.
Detail of facade ornamental
decoration, Akhtala, 13th cent.

J3363 ქორთული მწერალის
STONE ENGRAVING

ორნამენტის გამოსახული.
ახტალა, XIII საუკუნე.

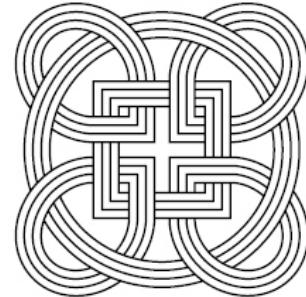

27

ფასადის ორნამენტული
შეკვეთის დეტალები,
აფხაზეთი, X-XI საუკუნეები.

Details of facade ornamental
decoration. Abkhazia.
10-11th cent.

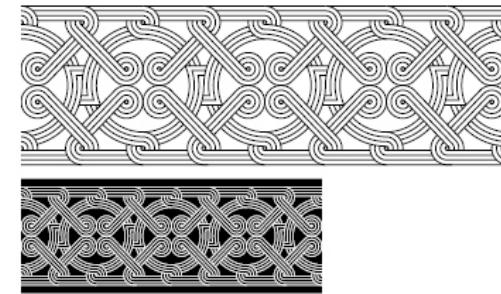
დეტალი ორნამენტული
უბრავისა, აფხაზეთი,
X-XI საუკუნეები.

ფასადის ორნამენტული
შეკვეთის დეტალები,
სამთანი, 1030 წ.

Details of facade ornamental
decoration. Samtavisi, 1030 p.

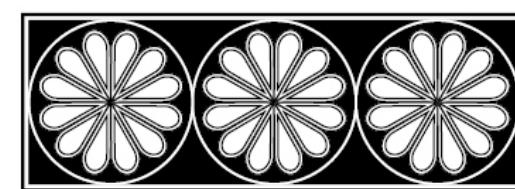
ფასადის ორნამენტული
უბრავისა, სამთანი, 1030 წ.

ფასადის ორნამენტული
შეკვეთის დეტალები,
ოლთისი, VI საუკუნე.

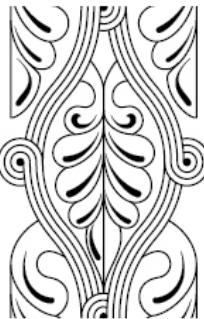
Fragment of facade ornamental
decoration. Oltis, 6th cent.

ფასადის ორნამენტული
უბრავისა, სამთანი, 1030 წ.

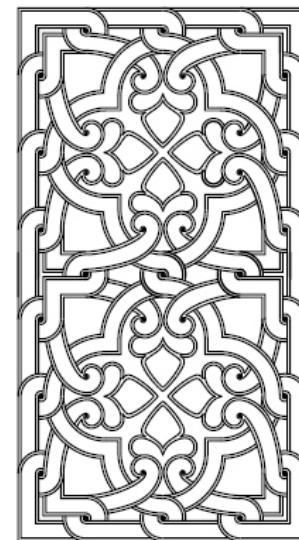

ფასადის ორნამენტული
ბეტონური ფრაგმენტი.
ვახტანგი, 1014-1027 წწ.
Fragment of facade ornamental
decoration, Manglisi,
1014-1027 წწ.
Фрагмент орнаментального
обора фасада, Мангили,
1014-1027 гг.

ფასადის ორნამენტული
ბეტონური ფრაგმენტი.
იქოთა, 1172 წ.
Detail of facade ornamental
decoration, Ikorta, 1172 წ.
Деталь орнаментального
обора фасада, Икорта, 1172 г.

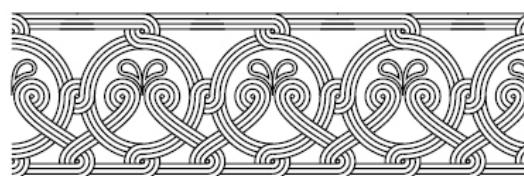

ქვის ჯირული წესების ტექნიკის
სისტემის ფრაგმენტი
იქოთა, 1172 წ.
Stone engraving
system fragment
Ikorta, 1172

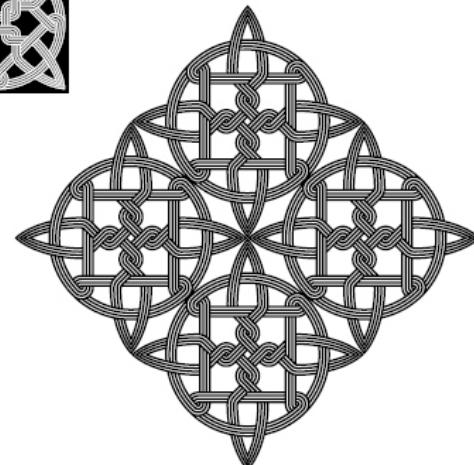
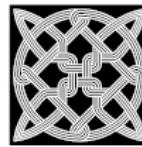
30

ფასადის ორნამენტული
ბეტონური ფრაგმენტი.
ეკვერცხური, ივანევისი,
XII საუკუნის მინაშევრობა
Fragment of facade ornamental
decoration, Ekvrektchuri,
Tbilisi, end of 12th cent.
Фрагмент орнаментального
обора фасада Лураджи
Монастыри, Тбилиси,
конец XII в.

31

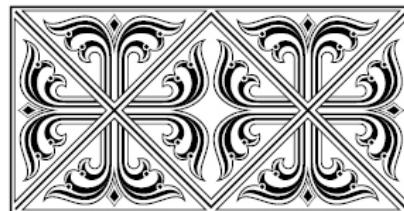
ფასადის ორნამენტული
ბეტონური დეტალი, შენია,
XII-XIII საუკუნეები.
*Detail of facade ornamental
decoration, Sheniya, 12-13th cent.*
Деталь орнаментального
украшения фасада, Шения,
XII-XIII вв.

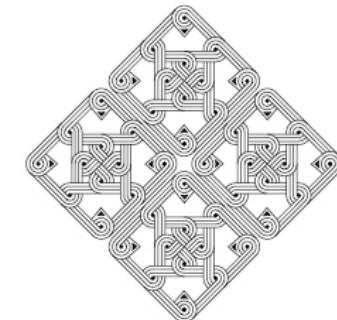
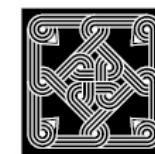
STONE ENGRAVING
ОФНАМЕНТ НА КАМІНІ

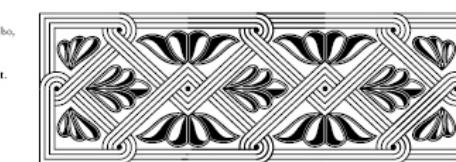
ახალგორის ორნამენტული
ბეტონური დეტალი, გამოშენია,
X-XI საუკუნეები.
*Detail of iconostasis ornamental
decoration, Samtskhevri, 10-11th cent.*
Деталь орнаментального
украшения иконостаса,
Самцхеври, X - XI вв.

ფასადის ორნამენტული
ბეტონური დეტალი, შენია,
XII-XIII საუკუნეები.
*Detail of facade ornamental
decoration, Sheniya, 12-13th cent.*
Деталь орнаментального
украшения фасада, Шения,
XII-XIII вв.

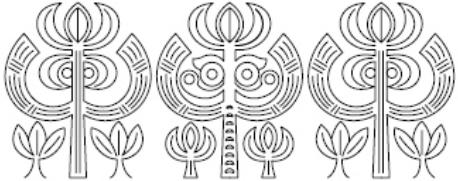

STONE ENGRAVING
ОФНАМЕНТ НА КАМІНІ

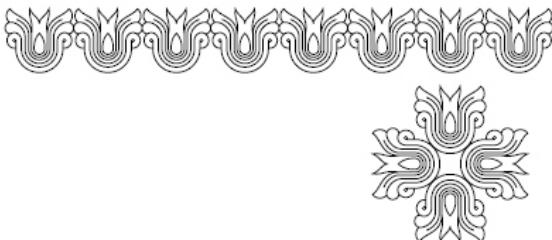

ფასადის ორნამენტული
ბეტონური დეტალი, გამოშენია,
XI საუკუნე.
*Detail of facade ornamental
decoration, Katskh, 11th cent.*
Деталь орнаментального
украшения фасада, Кахети, XI в.

ფასადის ორნამენტული
ბეტონური ფრაგმენტი,
ბოლნისი, 478 - 493 წწ.
Fragment of facade ornamental
decoration, Bolnisi, 478 - 493 ყ.წ.
Фрагмент орнаментального
украшения фасада, Болниси,
478 - 493 гг.

ფასადის ორნამენტული
ბეტონური ფრაგმენტი,
ვალე, X საუკ.
Fragment of facade ornamental
decoration, Vale, 10th cent.
Фрагмент орнаментального
украшения фасада, Вале, X в.

STONE ENGRAVING
ORNAMENT ON STONE

ფასადის ორნამენტული
ბეტონური ფრაგმენტი,
XII-XIII საუკ.
Detail of facade ornamental
decoration, Mertia, 12-13th cent.
Деталь орнаментального
украшения фасада, Мерта,
XII-XIII вв.

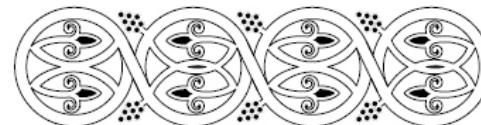

ფასადის ორნამენტული
ბეტონური ფრაგმენტი,
ბოლნისი, 478 - 493 წწ.
Detail of facade ornamental
decoration, Bolnisi, 478 - 493 ყ.წ.
Деталь орнаментального
украшения фасада, Болниси,
478 - 493 гг.

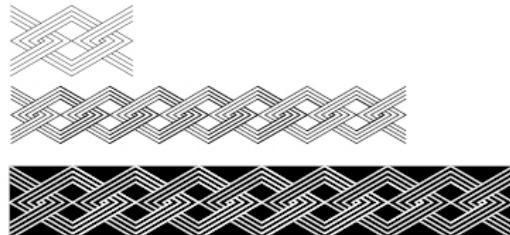

STONE ENGRAVING
ORNAMENT ON STONE

ფასადის ორნამენტული
ბეტონური ფრაგმენტი,
ხვათისხევი, შიდათი,
1010-1029 წწ.
Fragment of facade ornamental
decoration, Shvidatxevi,
Mtskheta, 1010-1029 ყ.წ.
Фрагмент орнаментального
украшения фасада храма
Светицховели, Мцхетა,
1010-1029 гг.

ფასადის ორნამენტული
შესკვერის ფრაგმენტი,
მარგალი, 1014-1027 წწ.
Fragment of facade ornamental
decoration, Margali,
1014-1027 წწ.
Фрагмент орнаментального
убора фасада, Маргали,
1014-1027 гг.

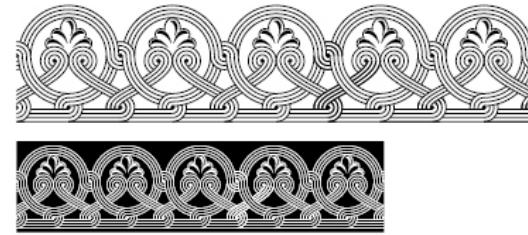
J3381 ქოთილ რჩევის ტაბ

ფასადის ორნამენტული
შესკვერის ფრაგმენტი,
სვეტიცხოველი, მცხეთა,
1029 წ.
Fragment of facade ornamental
decoration, Svetitskhoveli,
Mtskheta, 1029 წ.
Фрагмент орнаментального
убора фасада храма
Святых ворот, Мцхета,
1029 г.

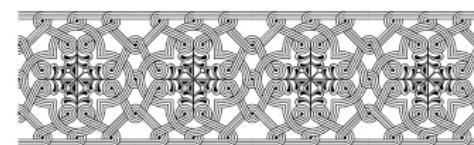
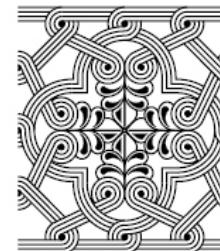

36

ფასადის ორნამენტული
შესკვერის ფრაგმენტი,
სამთავრი, XI საუკ.
Fragment of facade ornamental
decoration, Samtavro, XI cent.
Фрагмент орнаментального
убора фасада, Самтавро, XI в.

ფასადის ორნამენტული
შესკვერის ფრაგმენტი,
შემოქმედი, მცხეთა,
1278 - 1293 წწ.
Fragment of facade ornamental
decoration, Metekhi, Tbilisi,
1278 - 1293 წწ.
Фрагмент орнаментального
убора фасада, Мтквари,
Тбилиси, 1278 - 1293 гг.

J3381 ქოთილ რჩევის ტაბ
STONE ENGRAVING
ORNAMENTAL STONE ENGRAVING
ОФНАМЕНТНАЯ КАМЕНЬ

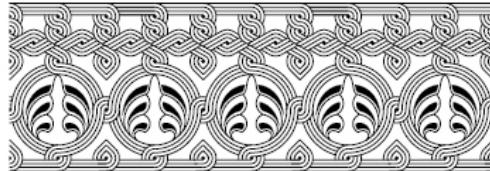

37

ფასადის ორნამენტული
ბეტონოვანი ფრაგმენტი,
წელიციანი ქანი,
1213 - 1222 წწ.

Fragment of facade ornamental
decoration, Tsugrugasheni,
1213 - 1222 წწ.

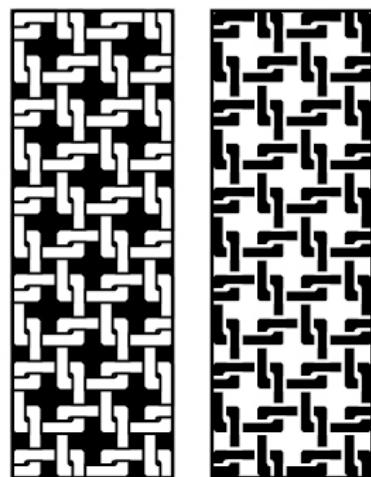
Фрагмент орнаментального
украшения фасада, Цугругашени,
1213 - 1222 წწ.

ფასადის ორნამენტული
ბეტონოვანი ფრაგმენტი,
ხამოვანი, XI საუკუნე.

Fragment of facade ornamental
decoration, Samtavro, 11th cent.

Фрагмент орнаментального
украшения фасада, Самтавро, XI ს.

33363 300101 1146385.611
STONE ENGRAVING
ОФНАМЕНТ НА КАМІНІ

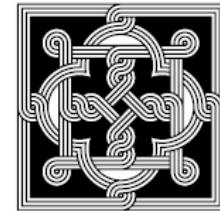
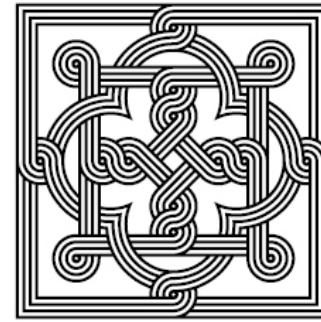

38

ფასადის ორნამენტული
ბეტონოვანი ფრაგმენტი,
ახალა, XIII საუკუნე.

Detail of facade ornamental
decoration, Akhala, 13th cent.

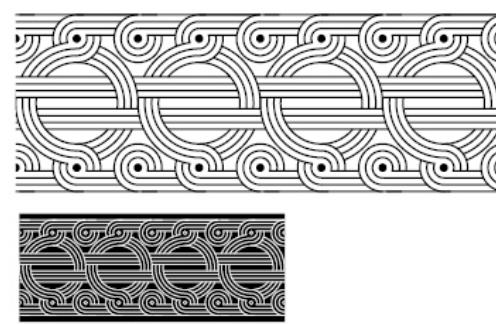
Деталь орнаментального
украшения фасада, Ахала, XIII ს.

ფასადის ორნამენტული
ბეტონოვანი ფრაგმენტი,
ბედის ტაძარი (ოჩანჩი),
X - XI საუკუნეები.

Fragment of facade ornamental
decoration, Beda church
(Ochanchi), 10-11th cent.

Фрагмент орнаментального
украшения фасада храма Бедия
(Очанчире), X-XI ს.

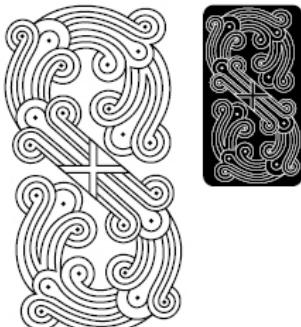
33363 300101 1146385.611
STONE ENGRAVING
ОФНАМЕНТ НА КАМІНІ

39

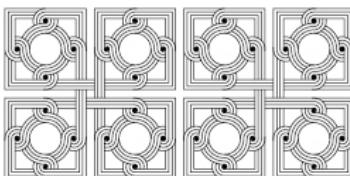

ფასადის ორნამენტული
ქვის კვეთის ფრაგმენტი.
ბაგრატის ტაძარი, ქუთაისი,
1003 წ.
Detail of facade ornamental
decoration, Bagrati Cathedral,
Kutaisi, 1003 AD.
Деталь орнаментального
украшения фасада Багратиевского
храма, Кутаиси, 1003 г.

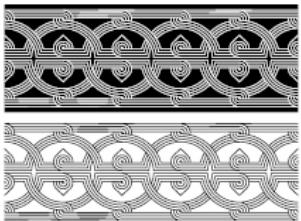

STONE ENGRAVING
ORNAMENT ON STONE

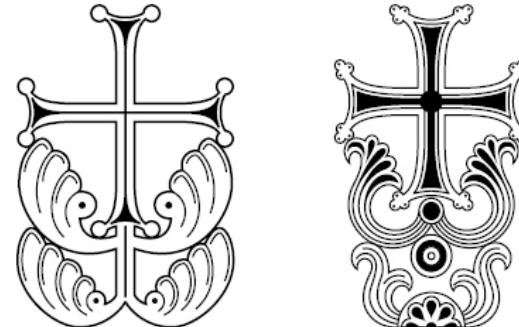
ფასადის ორნამენტული
ქვის კვეთის ფრაგმენტი.
ლურჯის მონასტერი, თბილისი,
XII საუკუნის დასახურული
ფრაგმენტი.
Fragment of facade ornamental
decoration, Lurje Monastery,
Tbilisi, end of 12th century.
Фрагмент орнаментального
украшения фасада Лурджи
Монастыря, Тбилиси,
конец XII в.

ფასადის ორნამენტული
ქვის კვეთის ფრაგმენტი.
ბაგრატის ტაძარი, ქუთაისი,
1003 წ.
Fragment of facade ornamental
decoration, Bagrati Cathedral,
Kutaisi, 1003 AD.
Фрагмент орнаментального
украшения фасада Багратиевского
храма, Кутаиси, 1003 г.

ფასადის ორნამენტული
ქვის კვეთის ფრაგმენტი.
ცირონი, 626-634 წწ.
Detail of facade ornamental
decoration, Tzironi, 626-634 AD.
Деталь орнаментального
украшения фасада Цирони, 626-634 гг.

STONE ENGRAVING
ORNAMENT ON STONE

ფასადის ორნამენტული
ქვის კვეთის ფრაგმენტი.
ახალა, XIII საუკუნი.
Detail of facade ornamental
decoration, Akhala, 13th century.
Деталь орнаментального
украшения фасада Ахала, XIII в.

ԹԱՐՄԱԺՈՂՈՎԱ

GOLDSMITH CRAFT
ЧЕКАННОЕ ИСКУССТВО

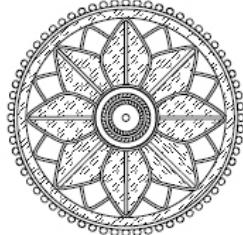
Ամերական դրաշմանիքու,
X-XII և 13-րդ դարեր,
համերգու նույնական
Setting fragment. 10-12 cent.
gold, enamel
Փրամենտ օկлада иконы,
X-XII դա., զալու,
պեղործունա չմալ

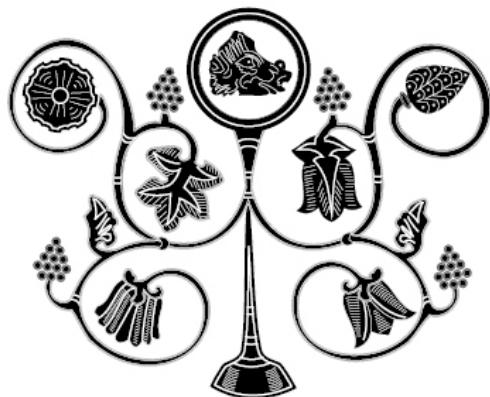
მაცხოვის ხატის დეკორის
ფრაგმენტი, გვერდი,
XII საუკუნის I ნახევრი,
კურაქითი, ხევთი

Fragment of the Saviour icon
decor. Ghati, I half of 12th cent.,
silver, niello

ფრაგმენტ დეკორა იხონი
სამისელი, გლაზი,
გლოვინა XII ა.,
სერინი, ხევთი

ჩახალოვის მუზეუმი, ახალგორი,
IV საუკუნე, ფ. წერილი
Horse harness, Akhalgori,
4th cent. B.C., gold
Visconti pendants,
Akhalgori, IV v. do n. e., gold

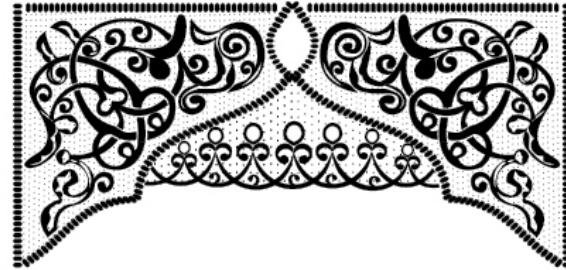

რეკორდის მუზეუმი
GOLDSMITH CRAFT
ЧЕЛЯБИНОЕ ИСКУССТВО

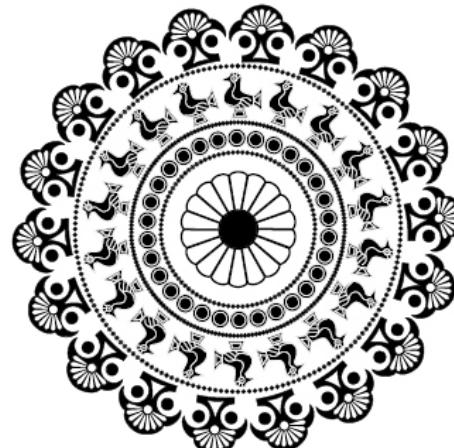

44

იოანე ბათონის ხატი,
ზემო სიციხე, XIII საუკუნე,
კურაქითი
John the Baptist icon, upper
Svaneti, 13th cent., silver
Icon of Ioanna Krestiteli,
verkhnia Svanetia, XIII v.,
silver

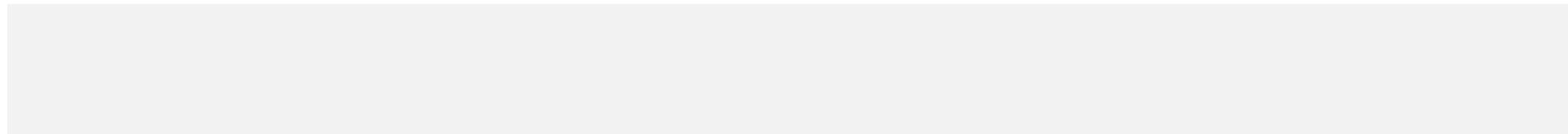
ცხენის დაგამის მინიატურა
გრძელებული ახალგორი,
IV საუკუნე, ფ. წერილი
Harness decoration, Akhalgori,
4th cent. B.C., gold
Украшения сбруи, Ахалгори,
IV в. до н. э., золото

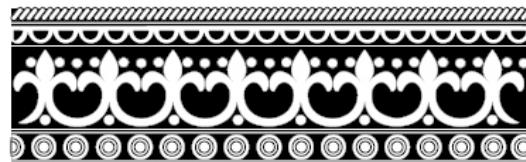
რეკორდის მუზეუმი
GOLDSMITH CRAFT
ЧЕЛЯБИНОЕ ИСКУССТВО

45

ვერცხლის ყდა-ნაბაზი და
ბათუმი
Silver necklace and buckle
Серебряные колье и пряжка

თელალი, ქადაგი სიახლით,
XI საუკუნე-შემდეგი ვერცხლის
Tekali, lower Svaneti, 11th cent.,
gold plated silver
Текали, нижняя Сванетия,
XI в., позолоченное серебро

ვერცხლის ბათუმი და
ბათუმის სავაჭროს
მდინარის ვერცხლის ქუჩის
სასახლე-მუზეუმის
Silver buckles and belt segments
from Silver street workshops
Серебряные пряжки и сегменты
ремня, Тбилиси, из мастерских
Серебрянной улицы

Silver buckles and belt segments
from Silver street workshops
Серебряные пряжки и сегменты
ремня, Тбилиси, из мастерских
Серебрянной улицы

ვერცხლის ღიგები
Silver buttons
Серебряные пуговицы

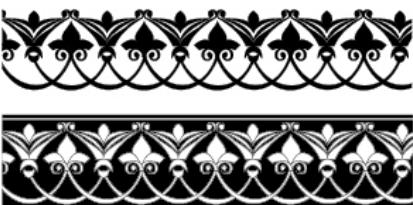
მოჭავილის და ფერის
ფრაგმენტი, ხატულის
დემონსტრაციული კრისები
ხატი, გვერდი,
XII საუკუნე, თბილისი, ექვთი

Fragment of khakhuli
the Virgin Triptych decor, Gelati,
1 half of 12th cent., gold

ფრაგმენტ მოვა ხატულის
Триптихи Богоматери, Гелати,
I половина XII в., золото

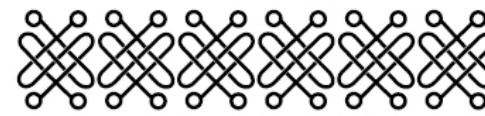
ბარაკონის
საკურთხევლის წინა ჯვრის
დეტალები, XVI საუკუნე,
ცერეზი
Barakoni cross details,
16th cent., silver
Детали креста, баракони,
XVI в., серебро

მოჭავილის ფრაგმენტი,
ხატულის დემონსტრაციული
კრისები ხატი, გვერდი,
XII საუკუნე, თბილისი, ექვთი

Fragment of khakhuli the Virgin
Triptych, Gelati,
1 half of 12th cent., gold

ფრაგმენტ ხატულის
Триптихи Богоматери, Гелати,
I половина XII в., золото

ხატულის ხატი,
წამებისა, XI საუკუნე,
პლოევეთი, კონიხეთი
The Saviour Icon, Tsalenjikha,
11th cent., gold plated silver
Икона Спасителя,
Цаленджика, XI в.,
позолоченное серебро

აღაუერის ღმერის დემონსტრაციული
ხატი, XVI საუკუნე, ვერიცხვი
Alaverdi, the Virgin Icon,
16th cent., silver
Алаверди, икона Богоматери,
XVI в., серебро

აღაუერის ღმერის დემონსტრაციული
ხატი, XVI საუკუნე, ვერიცხვი
Alaverdi, the Virgin Icon,
16th cent., silver
Алаверди, икона Богоматери,
XVI в., серебро

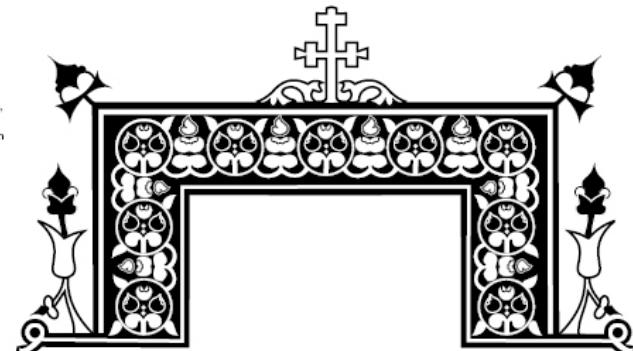
ხელნაწერები

MANUSCRIPTS
РУКОПИСИ

მოსახურეთი ლუკა
სახატების ხასაგძინავის,
1054წ.

Page-heading decoration from
Luke Gospel 1054 y.

Заставка из Евангелия от
Луки, 1054 г.

ქართულის შეტანილის
ნოტია „წერილი მექანიკი
ნიუტონი“-ის, XIX საუკუ-
ნალოების ხელნაწერი

Sample of manuscript decoration
from "Book decoration samples",
manuscript of beginning of
19th cent.

Образец оформления
рукописи, рукопись начала
XIX века "Образцы оформления
книги"

ქართულის შეტანილის
ნოტია „წერილი მექანიკი
ნიუტონი“-ის, XIX საუკუ-
ნალოების ხელნაწერი

Sample of manuscript decoration
from "Book decoration samples",
manuscript of beginning of
19th cent.

Образец оформления
рукописи, рукопись начала
XIX в. "Образцы оформления
книги"

გერმების თანამემდევი
შეტანილის „წერილი
მექანიკი ნიუტონი“-ის,
XIX საუკუნის დასამცირებელი

Sample of page ornamental
decoration from "Book decoration
samples", manuscript of
beginning of 19th cent.

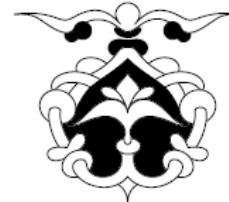
Образец орнаментального
заполнения листа из
рукописи начала XIX в.
"Образцы оформления
книги"

თავისმცირეთი ე. შ.
ბეჭდინის ხასიათის,
ხელნაწერი, XII საუკუ-
ნალოების ხელნაწერი

Page-heading decoration from
so-called Bichvina Gospels,
manuscript, 12th cent.

Заставка из гл. Пинчансского
Евангелия, рукопись, XII в.

საზედო ასე „გრიგოლ
თეოლოგის იმედებას“
ხელნაწერი, 1031 წ.

Initial letter from "Tales of Grigol
Theologian", manuscript, 1031 y.

Инициал из рукописи
"Сказания Григория Богослова"
1031 г.

საზედო ასე ე. შ.
მინის ხასიათის,
ხელნაწერი, 1300 წ.

Initial letter from so-called Molri
Gospel, manuscript, 1300 y.

Инициал из Иланского
Четвероевангелия, рукопись, XIII в.

աշխարհապետք ք.Պ.
Տագանօնի Խօստղովան,
Եղմանցին, XII և XIII դ.
Page-heading decoration from
so-called Bichinta Gospel,
manuscript, 12th cent.
Заветки из т.н. Пинчадского
Евангелия, рукопись, XII в.

աշխարհապետք մոյլու
Յաղթարածու Խօստղովան
Խօստղովան Միջնադարական
Եղմանցին, X և XI դ.
Page-heading decorations from
Michael the Modest's hymns,
manuscript, 10th cent.
Заветки из сборника
церковных песнопений
Михаила Модестина,
рукопись, X в.

ՏՕՐԻՄԱԿԱՆ
MANUSCRIPTS

Խաչքառ ձեզի պահան
տուխազովան, Եղմանցին,
XIII և XIV դ.
Initial letters from tenashit Four
Gospel, manuscript, 13th cent.
Инициалы из Непанского
Четвероевангелия, рукопись,
XIII в.

Խաչքառ ձեռ տուխազովան,
Եղմանցին, XV դ.
Initial letter from Four Gospel,
manuscript, 15th cent.
Инициал из Четвероевангелия,
рукопись, XV в.

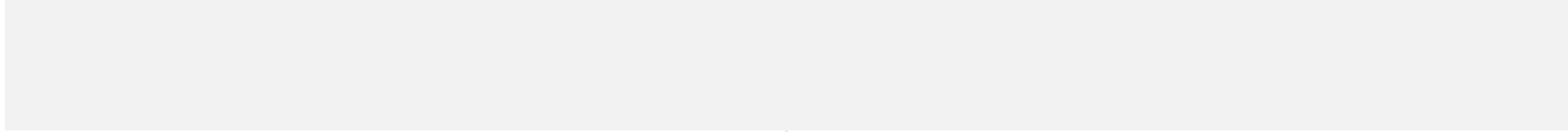

Խաչքառ ձեռ Ք. Բայրութի
Խօստղովան, 1300 թ.
Եղմանցին
Initial letter from so-called
Mohi Gospel, manuscript, 1300 յ.
Инициал из т.н. Мокского
Евангелия, рукопись, 1300 г.

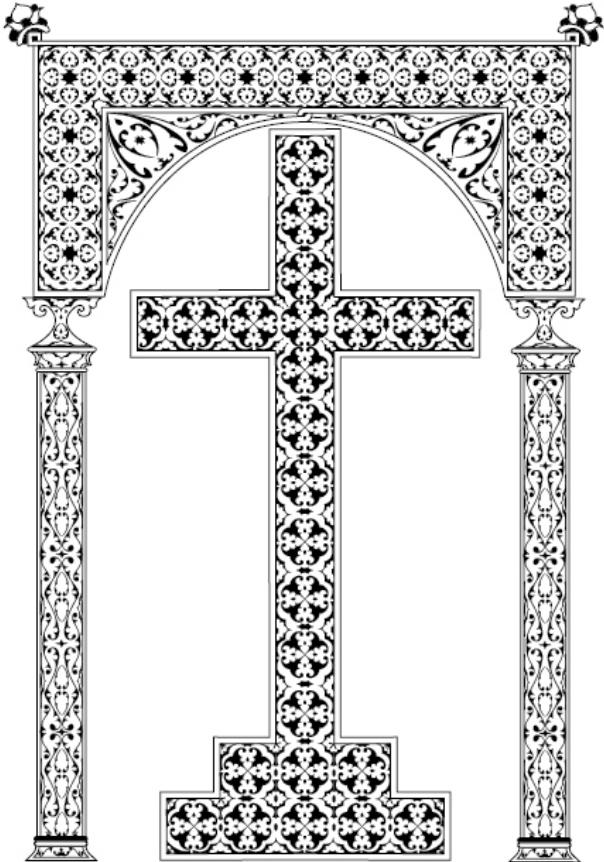

ՏՕՐԻՄԱԿԱՆ
MANUSCRIPTS

მესტიის ევანგელიური, XI საუკუნე.
Mestia Gospel, 11th cent.
Евангелие, Местия, XI в.

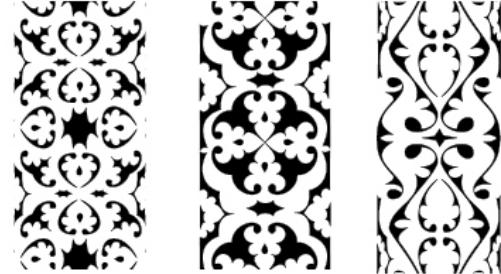

SOCIAL SCIENCES
MANUSCRIPTS
PY KOTCHIK

56

მესტიის ევანგელიური
ფრაგმენტი, XI საუკუნე.
Mestia Gospel fragment,
11th cent.
Фрагмент Евангелие,
Местия, XI в.

თბილისის ეპარქიის ეკლესია
დეკორის ნახტომი,
სამეცნიერო, XI საუკუნე.
Page-decoration
from so-called Gelati Gospel
manuscript, 11th cent.
Заставка из т.н. Гелатского
Евангелия, рукопись, XI в.

SOCIAL SCIENCES
MANUSCRIPTS
PY KOTCHIK

57

Խոշորական քմանչութեան
տաճառա պ. շիշուն մարտ
տաճառա պ. կոշին լուսա
XII-XIII և այլն

Composition detail from
so-called the Second Jruč Four
Gospel, manuscript,
12-13th cent.

деталь складеної композиції
из т.з. Второго Дарчукского
Четвероапостолья, рукопись
XII - XIII вв.

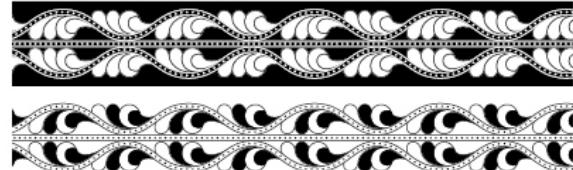
առաջնական նկարնեան,
1691 վատ. կողմանի
Page-heading decoration from
Gospel, 1691 ս. manuscript
Заставка из Евангелия,
рукопись, 1691 г.

ՏԵՂՄԱՆԱԿԱՐԱ
MANUSCRIPTS
BY COPYISTS

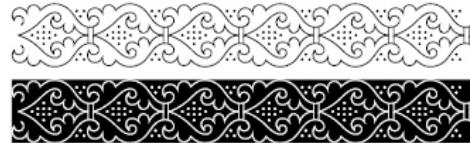
58

առաջնական նկարնեան,
կողմանի, X և այլն 40-օւն վ.
Page-heading decoration from
Sviraleart, manuscript,
40-s of 10th cent.
Заставки из Синакария,
рукопись, 40-е X в.

առաջնական նկարնեան
Առաջնական նկարնեան
կողմանի, X և այլն

Page-heading decoration from
Michael the Archangel's hymns
manuscript, 10th cent.
Заставки из сборника
церковных песнопений
Михаила Архангела,
рукопись, X в.

առաջնական դ. գոնի
նկարնեան, կողմանի
XII-XIII և այլն

Page-heading decoration from
so-called Vani Gospel,
manuscript, 12-13th cent.
Заставка из т.з. Ванского
Евангелия, рукопись,
XII-XIII вв.

ՏԵՂՄԱՆԱԿԱՐԱ
MANUSCRIPTS
BY COPYISTS

59

ქართველი ტემპორას ხელნაწერი
(თაო-კლარჯეთი სკოლა),
XI საუკუნე

Arch. Urbini manuscript

(Tao-Klarjeti school), 11th cent.

ხილ, ურბინელი რუკის

(თაო-კლარჯეთის სკოლა),

XI ს.

ქართველი ტემპორას ხელნაწერი
(თაო-კლარჯეთი სკოლა),
XI საუკუნე

Arch. Urbini manuscript

(Tao-Klarjeti school), 11th cent.

ხილ, ურბინელი რუკის

(თაო-კლარჯეთის სკოლა),

XI ს.

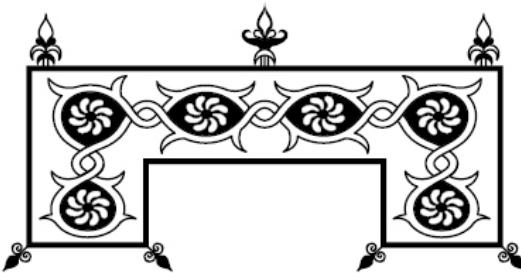

SOES-SERIALS
MANUSCRIPTS
BY COPYRIGHT

თადესბერძნელი ქართული
რობინის მიერ დაწერის
ნიმუშები „წერის წიგნის
ნიმუშები“-ისა, XIII საუკუნე
გამარჯის ხელნაწერი

Page-heading decoration from
so-called Dusheti Four Gospel,
manuscript of 13th cent.

Зაстава из т. აჭმელი
Четвероевангелия, рукопись
XIII ს.

ხელნაწერის შემცირების
ნიმუშები „წერის წიგნის
ნიმუშები“-ისა, XIII საუკუნე
გამარჯის ხელნაწერი

Samples of manuscript
decoration from "Book decoration
samples", manuscript
of beginning of 13th cent.

Образцы оформления
рукописи "Образцы
оформления книг",

рукопись начала XIX в.

SOES-SERIALS
MANUSCRIPTS
BY COPYRIGHT

60

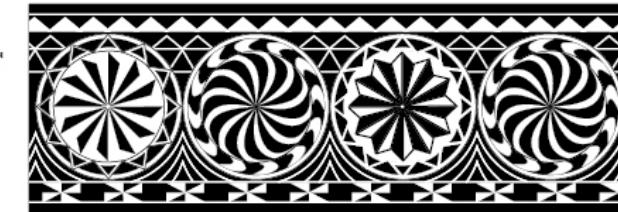
61

ხეხ კვეთილი ორნამენტი

WOOD CARVING
РЕЗЬБА ПО ДЕРЕВУ

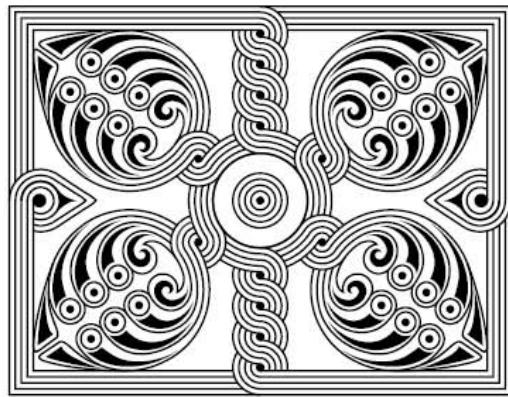
უჩქვეთი საძირი ფეხბაზო,
საგანი
Bench detail, Savaneti
Деталь скамейки, Сванетия

ხეზე კამის დერული
ინტერიერში, ინტერიერი
Interior wood carving detail,
Interior
Деталь интерьера, резьба по
дереву, Имерети

ვინაიდებული ხის კედელი
ფრაგმენტი (შეფერხი).
X-XI საუკ.
Fragment of wood carving
(Meleseti), 10-11th cent.
Фрагмент резной деревянной
балки (Мелесети), X-XI вв.

6360 კოდიტი 745-38566
WOOD ENGRAVING
РЕЗЬБА ПО ДЕРВУ

64

სისხლაჭურველი ხის კედელი
ფრაგმენტი (შეფერხი).
X-XI საუკ.
Fragments of wood carving
(Meleseti), 10-11th cent.
Фрагмент резной деревянной
балки (Мелесети), X-XI вв.

6360 კოდიტი 745-38566
WOOD ENGRAVING
РЕЗЬБА ПО ДЕРВУ

65

აფხაზ მოხარულეობის
სკულპტურული ფრაგმენტი (ქუთაისი),
XIX საუკუნე.

Fragment of balcony pole wood
carving (Kutaisi, 19th cent.)

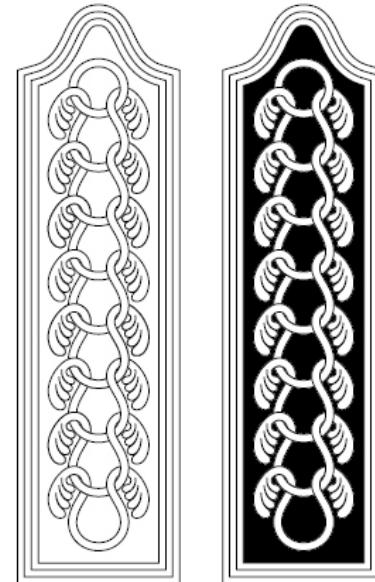
Фрагмент резного деревянного
столба балкона жилого дома
(Кутаиси), XIX в.

თანამდებოვანი
კარის ფრაგმენტი (ხონი),
XIX საუკუნე.

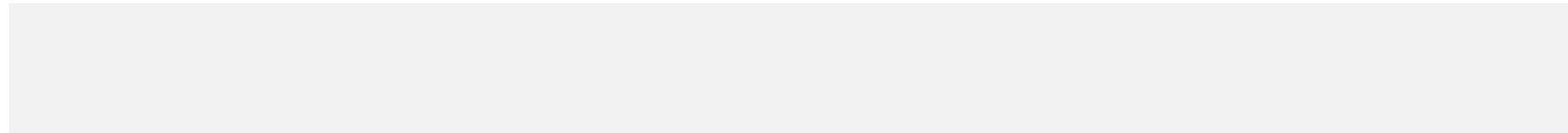
Fragment of cupboard door
wood carving (Khoni),
19th cent.

Фрагмент резной двери
стенного шкафа (Хони),
XIX в.

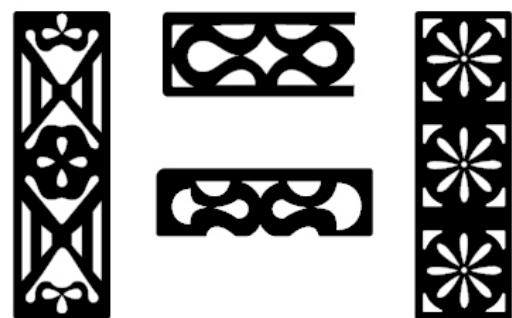
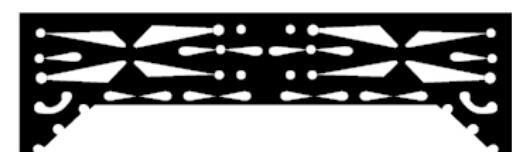

საქართველოს
WOOD ENGRAVING
РЕЗЬБА ПО ДРЕВЕНИ

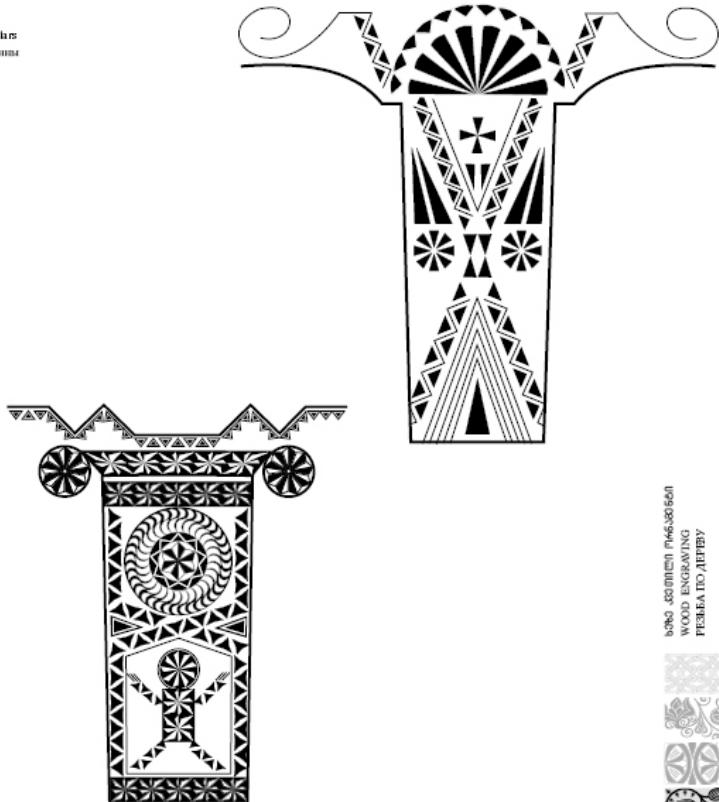

აფხაზების დემონსტრაციული,
სამეგრელო
Balcony railing details,
Samegrelo
детали перил балкона,
Самегрело

6760 სკოუთი წევა იმერები
WOOD ENGRAVING
РЕЗЬБА ПО ДРЕВЕ

კოლონები
Coronative pillars
Столбцы колонны

6760 სკოუთი წევა იმერები
WOOD ENGRAVING
РЕЗЬБА ПО ДРЕВЕ

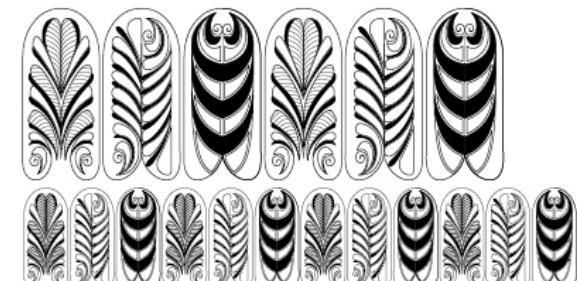
კედლის ორნამენტალური მხატვრობა

ORNAMENTAL WALL-PAINTING
НАСТЕННАЯ РОСПИСЬ

აკადემიური
ფრაგმენტი, ზემო კრისი,
მთავარადისებულის დაცემა,
X-XI საუკუნეები.

Fragment of wall-painting.
Zemo Kriti, Archangel church.
10-11th cent.

Фрагмент стенной росписи
церкви Архангела,
Земо Крити, X-XI вв.

აღმოსის
უძვალის
ეპისკოპოსის
ეკლესია
/ ხაშუ
wall-painting. Gelati
the Virgin Church,
XIV c.

აღმოსის
ყანევის
wall-painting.
X c.
უძვალის
ეპისკოპოსის
ეკლესია
/ ხაშუ
wall-painting. Gelati
the Virgin Church,
XIV c.

აღმოსის მაცემობის
ფრაგმენტი, გვევათ
ბენაძერი, ეპისკოპოსის
ეკლესია / ხაშუ
Fragment of wall-painting. Gelati
Monastery, the Virgin Church,
14-th cent.

ფრაგმენტი გვევათ
ხაშუ
Fragment of wall-painting. Gelati
Monastery, the Virgin Church,
14-th cent.

აღმოსის მაცემობის
ფრაგმენტი, აღწერის სიცინი,
X საუკუნე

Fragment of wall-painting. Ateni
Sioni, 10th cent.

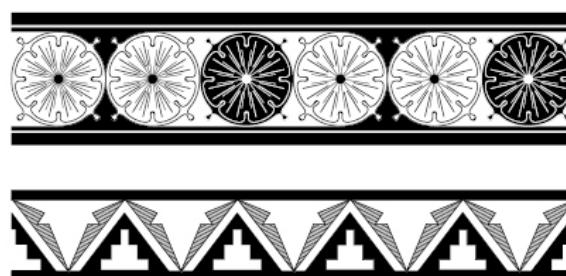
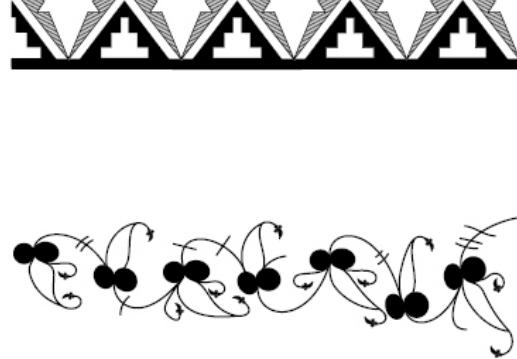

აღმოსის მაცემობის
ფრაგმენტი, აღწერის სიცინი,
X საუკუნე
Fragment of wall-painting. Ateni
Sioni, 10th cent.

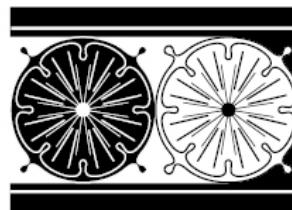

აღმოსავანი
მუზეუმი, გარეჯი,
სამცხე-სამიანი
მდ.
wall-painting,
Monastery,
Sapart's church.

—
სთავალი
დავით გარეჯი,
იოანე კრისტოფელი,

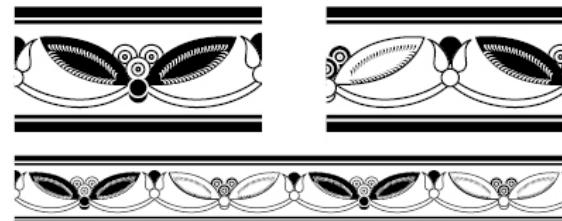

აღმოსავანი
მუზეუმი, XIII საუკ.
wall-painting.
cent.
სთავალი

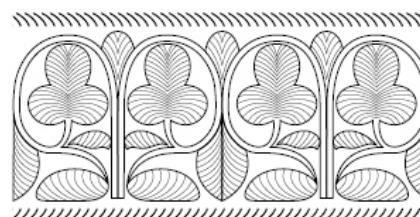
აღმოსავანი
მუზეუმი, გარეჯი, სამცხე-სამიანი
მდ.
Fragment of wall-painting, Gelati
Monastery, St George Church,
16-th cent.

ფრაგმენტ სთავალი
ცერეკი წ. გერგი გელათის
მონასტრი, XVI ს.

აღმოსავანი
მუზეუმი, გარეჯი, სამცხე-სამიანი
მდ.
Fragment of wall-painting,
Zenonkhi, Archangel church,
10-12-th cent.

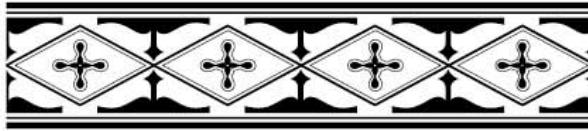
ფრაგმენტ სთავალი
ცერეკი არქანგела,
ველიქია, 10-12 ს.

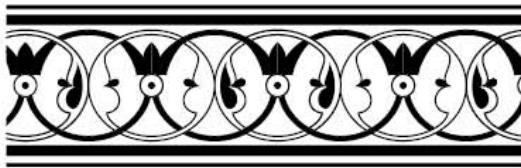
აღმოსავანი
მუზეუმი, გარეჯი, სამცხე-სამიანი
მდ.
ORNAMENTAL WALL-PAINTING
НАСТЯННАЯ РОСПИСЬ

აღმოსავანი
ხალცეთის
წმ. გორგოს
VI საუკუნე
wall-painting.
temple, St. George
cent.
стенной росписи
церкви Георгия Гелатского
XVI в.

აღმოსავანი
თავისონის კამპინგი,
XII-XIII საუკუნეები
wall-painting.
Monastery
2-15th cent.
стенной росписи
церкви Гареджин
XII-XIII вв.

აღმოსავანი
ოდიში ტაძარი,
wall-painting.
15th cent.
стенной росписи
церкви Павлени
XIII в.

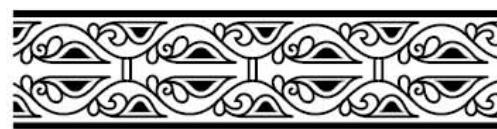
აღმოსავანი შაქარიშვილის
ეკლესია, გორგოს
XII საუკუნე
Fragment of wall-painting.
Kintsvisi, 12th cent.
Фрагмент стенной росписи
храма Св. Георгия Кинтвиси, XII в.

აღმოსავანი
ეკლესია, გორგოს
მინაშვილის მაცხოველი,
XVI საუკუნე
Fragment of wall-painting.
Gelati Monastery,
St. George church, 16th cent.
Фрагмент стенной росписи
церкви Св. Георгия Гелатского
Монастыря, XVI в.

აღმოსავანი
შაქარიშვილის
მინაშვილი, ეკლესია
მიკატის დეკორაციის მაცხოველი,
XI საუკუნე
Fragment of wall-painting.
Zemo Krikhi Archangel Church,
11th cent.
Фрагмент стенной росписи
церкви Архангела
Земо Крихи, XI в.

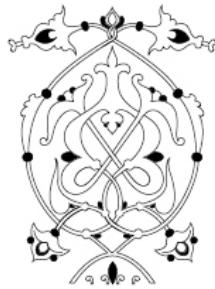
აღმოსავანი
ფრანგელი, გორგოს
მაცხოველი, XII-XIII საუკუნე
Fragment of wall-painting.
Pavlisi church, 12-13th cent.
Фрагмент стенной росписи
церкви Павлени, XII-XIII вв.

ინტერნ. №4539565637944
ORNAMENTAL WALL-PAINTING
НАСТЫННАЯ РОСПИСЬ

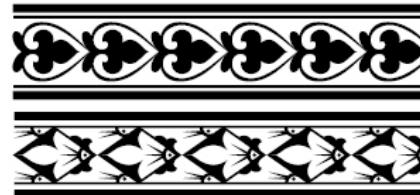
აღმოსავანი
რობის ეკლესია
V-XVI საუკუნეები
wall-painting.
church.

აღმოსავანი. შახეცხოვის
ეკლესიაში დაცული გვერდის
ნიმუშებით, ქვ. კონტაქი
კლემა, XVI საუკ.

Fragments of wall-painting.
Gelati Monastery, St. George
church. 16th cent.

ფრაგმენტი გვერდი ს. გეორგი
გლავის მონასტერი, XVI ს.

აღმოსავანი. შახეცხოვის
ეკლესიაში, ტიმოთესუბანი,
X-XI საუკ.

Fragment of wall-painting.
Timotesubani, 10-11th cent.

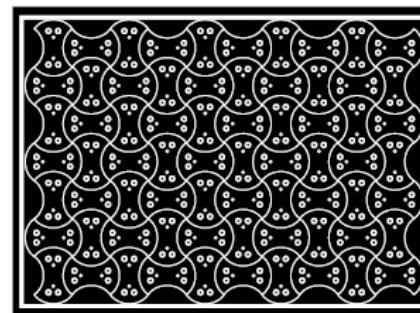
ფრაგმენტი გვერდი, ტიმოთესუბანი, X-XI ს.

აღმოსავანი. შახეცხოვის
ეკლესიაში. მარტინის ეკლესიაში,
XV-XVI საუკ.

Fragment of wall-painting.
Archangel church, Buguli,
15-16 cent.

ფრაგმენტი გვერდი ეკლესიაში
არქანელი, ბუთეული,
XV - XVI ს.

აღმოსავანი. შახეცხოვის
ეკლესიაში. მარტინის ეკლესიაში,
XV-XVI საუკ.

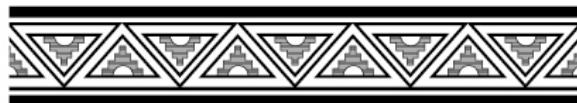
ORNAMENTAL WALL-PAINTING
НАСТЕННАЯ РОСПИСЬ

აღმონის
ერთობის
დევნის გელაშვილი,
wall-painting.
church, Gremi, 16th cent.
ხელოვანობის
ხასიათი,
ხანგალა, გრძელ,

აღმონის
ერთობის
დევნის,
შე
wall-painting.
church, 14th cent.
ხელოვანობის
ხასიათი,
ხანგალა, გრძელი,
XIV ს.

აღმონის
ამავების დევნი
-XIII საუკ.
wall-painting.
Akhala,
ხელოვანობის
ხასიათი,
ხანგალა, გრძელი,
XIII-XIV ს.

აღმონის
შალენჯიხა,
wall-painting.
14th cent.
ხელოვანობის
ხასიათი,
XIV ს.

